

El rector de Barcelona

—**Q**ue penses de la Llei de Reforma Universitària?

—Si haig de ser clar, he de dir que, quan es va plantejar aquesta Llei, me la vaig mirar amb bastant recel. Em va fer la sensació que canviava relativament poques coses. La primera és que és més bona que no em pensava, perquè permet canviar coses importants. En aquests moments, la Universitat espanyola està bastant sacsejada a causa d'aquesta llei. A mi, m'agrada més la llei que no pas la pràctica que se n'està fent.

—*Explica't...*

—Vull dir que la llei consagra una certa autonomia a les universitats. I autonomia vol dir que certes decisions es prenen en les juntes de govern. I en el cas de la nostra universitat, on hi ha 102 persones a la junta de govern —és com un parlament—, vol dir que una part molt important de les iniciatives, poc o molt filtrades, surten del rectorat. I això significa mullar-se. En alguna ocasió és molt desagradable, perquè t'enfrontes o has de discutir amb companys de la facultat. La universitat és com un convent...

—*¿Vols dir?*

—Sí... tots ens veiem des que ens aixequem fins que anem a dormir. Com que aquesta universitat és gran, és més difícil de veure'ns...

—*És com un convent gran...*

—Sí, i això vol dir que molts rectors tendim, o tendeixen, a dir que les coses es resolguin a Madrid, al Ministeri o al Consell d'Universitats.

El segon problema d'aquesta llei és que els rectors, quan anem a aquestes reunions a Madrid, anem bastant

Ens ha fet esperar perquè havia anat a un acte. Està irritat. Diu que no el deixen treballar. Que ha de fer vida social quan no té temps. Ens explica que, al matí, algú l'ha informat que, en una facultat, hi ha tèrmits.

Sergi Pàmies

escopetejats. Dit d'una altra manera; és com si fóssim alcaldes d'administracions inexistents. A París, els alcaldes poden ser presidents del consell de ministres i no passa res, perquè a França hi ha l'administració francesa, que, des de Napoleó, funciona tota sola, i sense fotocopiadores. En canvi, aquí l'administració s'ha d'adaptar a les universitats. Això fa que els rectors hi passin molt de temps, com els alcaldes als ajuntaments. En conseqüència, quan vas a Madrid, no hi pots estar en condicions, i tens una certa autoindiferència. Penses en els problemes que ja tens i que més val no embolicar-se en d'altres. El Consell d'universitats es converteix, amb la més bona intenció, en una cúria.

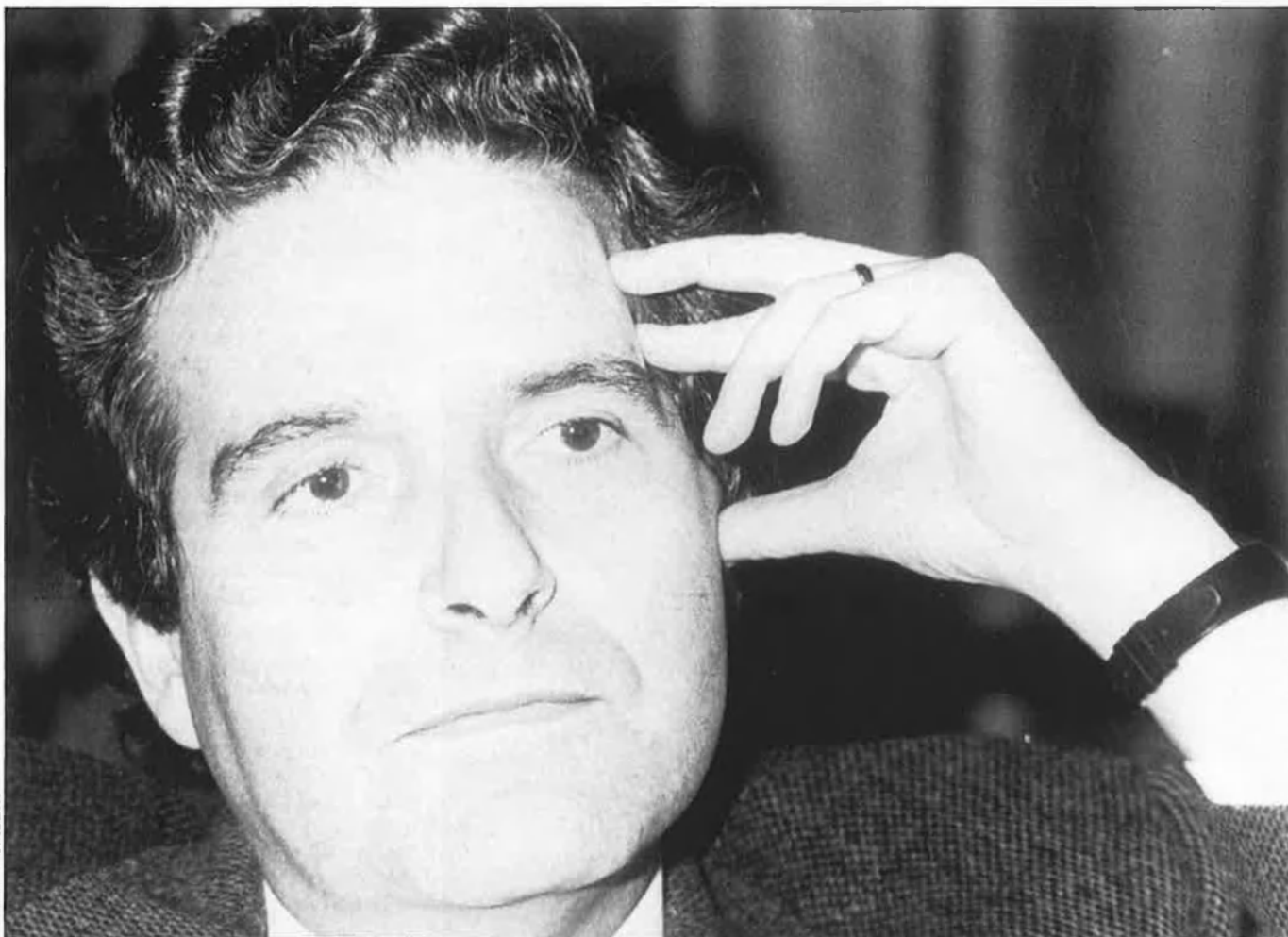
Que quedi clar que, quan dic això, no em refereixo a persones concretes, sinó a la pràctica que es produeix per la pròpia naturalesa de les coses. No vull donar culpes a ningú. Quan era petit, deien que una dictadura es caracteritza perquè busca culpables i una democràcia perquè busca problemes i intenta resoldre'ls.

—*Tinc la sensació que et passa com als ministres que arriben al poder i descobreixen que tot està molt més fotut que no es pensaven quan feien campanyes electorals, i s'han de resignar a rebaixar els seus programes, com si tot hagués de ser —en nom del realisme— molt més light...*

—En part és una semibaixada de pantalons...

—*I un semifrau...*

—És un fet com una casa. Són els efectes de la dictadura. En el moment del creixement econòmic a Europa, del

«Entre reformisme repugnant i regressió pura, prefereixo el reformisme».

45 al 68, va haver-hi un creixement extraordinari dels serveis col·lectius. Aquí, és una època d'especulació. A conseqüència d'això, els ajuntaments han hagut de fer els serveis públics en un moment de dificultats i crisi econòmica. Els quaranta anys han deixat una empremta immensa i considerable. Inclús, des d'un punt de vista de mentalitats, el cinisme s'ha instal·lat. L'idealisme espanyol, no el veig enlloc. Potser és un avantatge, no ho sé. Però hi ha cinisme, i una certa hipocresia. I una de les coses que està passant és aquesta que deies: rebaixem els nostres plantejaments per tal que siguin operatius. Com que després l'experiència ens demostra que no hi ha tant entusiasme, difícilment passes aquest graó...

—És un cercle viciós...

—Això, em direu que és d'un reformisme repugnant. Jo diré que sí. Però entre reformisme repugnant i regressió pura, prefereixo el reformisme. Jo sempre dic el mateix: si després d'una reforma, en comptes de menjar cinc dies a la setmana, en menjo sis, doncs ja és un pas endavant. Sobre aquesta qüestió penso que cal abordar els problemes a través de canvis petits.

No estic convençut que, actualment, els problemes ens vinguin per haver rebaixat els plantejaments. Amb tota franquesa, crec que ens vénen perquè els gestors de l'administració pública es preocupen més per qüestions secundàries que primàries...

—No hi ha tradició d'un funcionari seriós...

—I, no se m'interpreti malament, hi ha molt poca dignitat. Hi ha coses que no es poden fer, encara que siguin per motius electorals. I s'ha de treballar. Quan vaig conèixer el president Tarradellas, recordo que em va dir una cosa que em va agradar molt: «Qui no seu no sap». Aquests intel·lectuals, que tot el dia van a còctels, ja m'explicaràs què llegeixen. Crec que per a administrar passa el mateix: qui no seu no administra. Mira els diaris i observa quan seuen els nostres polítics, i t'adonaràs que el país no funciona...

—Però a altres països, als Estats Units, per exemple, els polítics no seuen gens, i, malgrat això, les administracions públiques, o les universitats, funcionen a nivells molt acceptables. Sobretot les universitats...

—Sí, sí, funciona. Però m'has posat un exemple molt diferent. Hi ha una altra tradició. Aquí la tradició no existeix. Els anys de dictadura ens han fet funcionar i raonar d'una forma distorsionada...

—Ets molt escèptic...

—Molt. Però penso que estic aquí, cobrant per ser rector, i he de fer de rector. Alguns diuen que aquesta actitud demostra poc entusiasme, però per a mi, l'entusiasme no es demostra parlant, ni fent mítings. Es demostra intentant raonar les coses. Durant la dictadura, com que no hi havia possibilitats de contrastar res, es discutia una cosa que no es podia realitzar a la pràctica. Ara, això ens destorba.

Abans t'he dit que sóc escèptic, i és cert. L'escèpticisme, però, sol ser també racionalisme. Les coses, quan es critiquen i es raonen, solen iniciar la forma de ser resoltes. Dit d'una altra manera; una part de la gent d'esquerres d'aquest país tenien uns plantejaments de moda, basats en quatre llibres dels quals llegien les tapes. Com que no ho van arribar a raonar mai, en el moment en què han topat amb una dificultat, han fet marxa enrere.

—Tampoc no hi ha gaire tradició racionalista...

—Sí, agafa qualsevol tema. Per exemple l'atur. Es scandalós i ningú no en diu res. Als mateixos diaris on s'explica la taxa d'atur, els intel·lectuals pontifiquen sobre la societat de l'oci. L'oci vol dir que, com a mínim, els aturats mengen. Si no mengen, no hi ha oci. No sé si m'explico. Dic que, en aquests moments, quan el problema s'ha plantejat, el país s'ha trobat

canvi, als ajuntaments, hi ha gent que ja no té tots aquests problemes, que critiquen les coses sense por i que van avançant.

—¿En comparació als pressupostos de la resta d'Europa, els diners que es dediquen a les Universitats són molt inferiors?

—Molt. M'agradaria verificar-ho, però recordo que el pressupost de la universitat de Heidelberg és tres vega-

és sincera o és simulada, perquè no els queda més remei?

—Jo crec en la sinceritat de la gent en el moment en què es demostra. Els pressupostos per a la Universitat han augmentat en percentatges molt superiors als dels pressupostos generals.

—¿No s'ha perdut l'enfrontament tradicional de la universitat amb el poder?

—Sí. Quan vaig prendre possessió, vaig dir que havíem de ser incòmodes. És allò que va dir una vegada el Boadella al Tarradellas: «Els còmics som emmerdants». Això, també s'hauria d'aplicar a la universitat. La imatge que tenim de la universitat dolenta és la d'una universitat escolàstica que va repetir allò que s'ha dit sempre. El que em semblaria interessant és que, complementàriament a això, la universitat no perdés el seu paper.

—¿No trobes a faltar els típics peluts que demanaven coses impossibles amb pancartes, manifestacions, etc...?

—És curiós. A mi, més que l'absència d'aquests peluts, em preocupa una altra cosa: l'absència d'un pensament rigorós. És clar que, a Catalunya, parlar de pensament rigorós és ridícul. Si no em veig amb cor de dir-ho d'Espanya, menys encara de Catalunya. L'altre dia, algú deia que a Catalunya fèiem unes enciclopèdies que semblen una mena d'*Hola*. Ens expliquen el Pepito i el de més enllà, i quan van néixer, i tots es moriran i ningú no sabrà qui són. Seran molt més importants els efectes d'algun intel·lectual estranger que els d'intel·lectuals d'aquí. Hi ha excepcions. En aquesta mateixa facultat hi ha intel·lectuals i científics de vàlua mundial. Però un país petit no dóna per tantes biografies. Em preocupa com s'han oblidat coses fonamentals. A tot Europa, hi ha un debat d'esquerres molt important. Des dels laboristes anglesos, fins als socialdemòcrates alemanys, passant pels comunistes italians. I aquí, res. No hi ha ningú que sigui, llegeixi i, de tant en tant, digui alguna cosa important. Això provoca una societat acrítica i com deia no sé qui, una societat acrítica ni m'interessa, ni m'interessa que m'interessi. ¿No?

—¿No t'interessa la flamarada, l'entusiasme?...

—Aquest és un país de «locus». Això del país del seny és mentida. Des de Ramon Llull fins a Dalí, aquí hi ha cada boig que espanta. El que s'ha de mirar és que les bogeries no ens costin, després, quaranta anys de dictadura. □

DOMÈNEC UMBERT

«Això del seny es mentida. De Llull a Dalí, aquest és un país de "locus"».

que no tenia armes de caràcter racional per enfrontar-s'hi. I això és un element important per tal desencís i per aquestes coses. Ara, sovint els que es desencisen eren aquests que tenien la flamarada. I aquests més val que no hi siguin. En aquest país hi ha hagut cada *locu*, que Déu n'hi do.

—¿Com veus els canvis de discurs dels polítics que fa deu anys defensaven aquestes teories impossibles?

—Mira, en aquest país, la democràcia cristiana era partidària de l'autogestió. Ara, ningú no en parla. En el tema de l'entrada de capital estranger, per exemple, ningú no sembla estar-hi en contra. No hi ha, ni partit, ni sindicat, que hagi fet una declaració explícita contra l'entrada de capital estranger.

—Segons el que dius, això no té remei. Si els polítics que van portar la democràcia pixaven tan fora de test com els que governen amb la democràcia, ho tenim bastant malament...

—Jo tinc la sensació que hi ha molta gent que hem de liquidar. En

des més gran que el nostre. És una universitat que té divuit mil estudiants. Nosaltres en tenim setanta-cinc mil. I, a més, la nostra universitat ha estat més fotuda que altres. Ja ho va dir l'anterior equip, i ara ho diem nosaltres.

—¿Hi ha hagut discriminació?

—Sí, el que passa és que no m'atreveixo a dir que sigui una discriminació volguda. Sóc de la teoria que, quan algú és discriminat, en tenen la culpa el que discrimina i el discriminat. És com quan els separatistes catalans es queixen perquè, a Madrid, els fan alguna jugada. ¿No són separatistes? ¿No són enemics? Doncs, és normal que els facin una jugada. No hi ha hagut mai cap francès que s'hagi empipat perquè els alemanys el fastidessin. Ja se sap, els alemanys estan fets per a això, per fastidiar els francesos. És una cosa natural. El que hem d'intentar, tornant al tema de la discriminació, és donar raons per evitar-la.

—L'actitud del govern socialista d'interès per la universitat, ¿creus que